

Ενώπιον: **ΠΡΟΕΔΡΟΥ: ΞΕΝΙΟΣ Λ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ**
ΜΕΛΟΣ: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΖΟΠΠΟΣ
ΜΕΛΟΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Μεταξύ:

Μ. Λ.

Παραπονούμενη

-και-

Λ. Λ.

Εγκαλούμενος

Ημερομηνία: 07/09/2023

**ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΝΣΤΑΣΗ
ΤΟΥ ΕΓΚΑΛΟΥΜΕΝΟΥ**

Α) ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Βάσει του κατηγορητηρίου της πιο πάνω υπόθεσης, ο εγκαλούμενος δικηγόρος αντιμετωπίζει 3 κατηγορίες οι οποίες αφορούν παράβαση του άρθρου 17(1) του Περί Δικηγόρων Νόμου (Κεφ. 2) και των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών ως ακολούθως:

Πρώτη Κατηγορία

Επονειδίστη ή ασυμβίβαστη διαγωγή προς το επάγγελμα του δικηγόρου κατά παράβαση του άρθρου 17(1) (2) του περί Δικηγόρων Νόμου, Κεφ. 2 όπως τροποποιήθηκε και επέδειξε συμπεριφοράς που αντιβαίνει ή συγκρούεται με τις πρόνοιες των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών του 2002 (οι «Κανονισμοί») και συγκεκριμένα των άρθρων 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 και 33 (1) (2) (3) των Κανονισμών.

Λεπτομέρειες Πειθαρχικού Παραπτώματος

Εγκαλείστε διότι ενώ είσαστε δικηγόρος εγγεγραμμένος στο Μητρώο των ασκούντων το επάγγελμα δικηγόρων και ασκούσατε δικηγορία, κατά ή περί την 28/11/2018, επιδείξατε διαγωγή ασυμβίβαστη προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα ενεργήσατε αντιδεοντολογικά και/ή απρεπώς χρησιμοποιώντας υποτιμητικά και/ή απαξιωτικά σχόλια προς την Δικαστή κυρία Μ. Λ., αποστέλλοντας της σχετική επιστολή .

Δεύτερη Κατηγορία

Επονειδίστη ή ασυμβίβαστη διαγωγή προς το επάγγελμα του δικηγόρου κατά παράβαση του άρθρου 17(1) (2) του περί Δικηγόρων Νόμου, Κεφ. 2 όπως τροποποιήθηκε και επίδειξε συμπεριφοράς που αντιβαίνει ή συγκρούεται με τις πρόνοιες των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών του 2002 (οι «Κανονισμοί») και συγκεκριμένα των άρθρων 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 19 (1) και 33 (1) (2) (3) των Κανονισμών.

Λεπτομέρειες Πειθαρχικού Παραπτώματος

Εγκαλείστε διότι ενώ είσαστε δικηγόρος εγγεγραμμένος στο Μητρώο των ασκούντων το επάγγελμα δικηγόρων και ασκούσατε δικηγορία, κατά ή περί την 28/11/2018, επιδείξατε διαγωγή ασυμβίβαστη προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα ενεργήσατε αντιδεοντολογικά και/ή απρεπώς χρησιμοποιώντας υποτιμητικά και/ή απαξιωτικά σχόλια προς την Δικαστή κυρία Μ. Λ., αποστέλλοντας της την σχετική επιστολή που αναφέρεται στην Πρώτη Κατηγορία, την οποία κοινοποιήσατε στον Υπουργό Δικαιοσύνης, στον Πρόεδρο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, στους Προέδρους των Δικηγορικών Συλλόγων Λευκωσίας, Λάρνακας – Αμμοχώστου, Λεμεσού, Πάφου και σε διάφορες εφημερίδες δημοσίου συμφέροντος, πλήττοντας τόσο την προσωπικότητα της όσο και την επαγγελματική της εικόνα.

Τρίτη Κατηγορία

Επονειδίστη ή ασυμβίβαστη διαγωγή προς το επάγγελμα του δικηγόρου κατά παράβαση του άρθρου 17(1) (2) του περί Δικηγόρων Νόμου, Κεφ. 2 όπως τροποποιήθηκε και επίδειξε συμπεριφοράς που αντιβαίνει ή συγκρούεται με τις πρόνοιες των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών του 2002 (οι «Κανονισμοί») και συγκεκριμένα των άρθρων 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 και 33 (1) (2) (3) των Κανονισμών.

Λεπτομέρειες Πειθαρχικού Παραπτώματος

Εγκαλείστε διότι ενώ είσαστε δικηγόρος εγγεγραμμένος στο Μητρώο των ασκούντων το επάγγελμα δικηγόρων και ασκούσατε δικηγορία, κατά ή περί την 28/11/2018, επιδείξατε διαγωγή ασυμβίβαστη προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα ενεργήσατε αντιδεοντολογικά και/ή απρεπώς, εισελθόντας στο γραφείο της κυρίας Μ. Λ. Δικαστή εκ [] χωρίς άδεια, και αναφέροντας της μεταξύ άλλων φράσεις όπως «Είσαστε Δικαστής εσείς;», «Αμφιβάλλω για την ικανότητα σας να είστε Δικαστής» και «Να πάτε σπίτι σας», πλήττοντας τόσο την προσωπικότητα της όσο και την επαγγελματική της εικόνα .

Κατά την εμφάνιση του Εγκαλουμένου στο Πειθαρχικό Συμβούλιο την 14/07/2023, ο τελευταίος προέβη σε υποβολή προδικαστικής ένστασης επί του κατηγορητηρίου η οποία συνοψίζεται ως εξής:

1) Η παρούσα διαδικασία θα πρέπει να ακυρωθεί και/ή το κατηγορητήριο να απορριφθεί καθότι προώθηση της παρούσας πειθαρχικής διαδικασίας αποτελεί κατάχρηση της πειθαρχικής διαδικασίας εφόσον έχει παραβιαστεί το συνταγματικό του δικαίωμα για διάγνωση της οποίας πειθαρχικής ευθύνης του αποδίδεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Αποτελεί, συνοπτικά, θέση του εγκαλουμένου ότι τα αδικήματα που του καταλογίζονται, με βάση τις λεπτομέρειες των αδικημάτων, αφορούν αποδιδόμενες ενέργειες που έλαβαν χώρα κατά το έτος 2018 και στο μεσοδιάστημα έχει εκδοθεί απόφαση από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η οποία δικαιώνει τον Εγκαλούμενο ο οποίος είχε απευθυνθεί στο ΕΔΑΔ επικαλούμενος το άρθρο 6 § 1 (για δίκαιη δίκη) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όταν καταδικάστηκε για παρέμβασή του σε δικαστική διαδικασία στην Κύπρο και η οποία αφορά άμεσα την παρούσα

υπόθεση. Επομένως καθίσταται έκδηλο το γεγονός ότι υπάρχει καθυστέρηση στην καταχώρηση του παρόντος κατηγορητηρίου αλλά και την προώθηση του σε τέτοιο βαθμό που συνιστά κατάχρηση των διαδικασιών. (Δυνάμει των άρθρων 43 και 66 του Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφάλαιο 155).

Ο Εγκαλούμενος δικηγόρος, με προφορική αγόρευση του ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, παρέπεμψε σε σχετική Νομολογία καλώντας το πειθαρχικό συμβούλιο όπως απαλλαγεί από τις κατηγορίες που αντιμετωπίζει από το στάδιο αυτό.

B) ΝΟΜΙΚΗ ΠΤΥΧΗ

Η πειθαρχική διαδικασία εναντίον δικηγόρου και η ακρόαση της εκάστοτε υπόθεσης ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, διεξάγεται κατά το δυνατό με τον ίδιο τρόπο όπως η ακρόαση ποινικής υπόθεσης που εκδικάζεται συνοπτικά (**Αναφορικά με το άρθρο 17(4) του Περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2 και Αναφορικά με τον Μ.Π. Δικηγόρο**, Πειθαρχική Έφεση 2/2010, (2012) 1 ΑΑΔ 2598).

Αποτελεί βασική αρχή, ότι στις υποθέσεις πειθαρχικής φύσης, θα πρέπει να τηρούνται οι Αρχές της Φυσικής Δικαιοσύνης, όπως προνοούνται στο Σύνταγμα, στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο, Ν. 158(I)/1999, καθώς και στο Άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (δικαίωμα διασφάλισης διεξαγωγής Δίκαιης Δίκης).

Το άρθρο 30(2) του Συντάγματος και το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, διασφαλίζουν το δικαίωμα κάθε διωκόμενου προσώπου για διάγνωση της ποινικής του ευθύνης εντός εύλογου χρόνου. Σύμφωνα με την πάγια επί του θέματος Νομολογία, ο **«εύλογος χρόνος» καθορίζεται από τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης.**

Το άρθρο 10 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, Ν. 158(I)/1999 διαλαμβάνει ότι το διοικητικό όργανο πρέπει να ασκεί την αρμοδιότητά του μέσα σε εύλογο χρόνο, ώστε η απόφασή του να είναι επίκαιρη σε σχέση με τα πραγματικά ή νομικά γεγονότα στα οποία αναφέρεται. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν είναι διοικητικό όργανο, μπορεί όμως οι πρόνοιες του Νόμου να ισχύσουν κατ' αναλογία ή έστω να κριθούν καθοδηγητικές.

Καταλογίζεται στον εγκαλούμενο δικηγόρο ασυμβίβαστη διαγωγή ως προς το επάγγελμα του δικηγόρου κατά παράβαση του άρθρου 17(1) του Περί Δικηγόρων Νόμου (Κεφάλαιο 2) το οποίο προνοεί τα ακόλουθα:

« Πειθαρχικά αδικήματα και διαδικασία

17.-(1) Αν δικηγόρος καταδικαστεί από οποιοδήποτε δικαστήριο για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα, το οποίο, κατά τη γνώμη του Πειθαρχικού Συμβουλίου ενέχει ηθική αισχρότητα, ή αν δικηγόρος είναι, κατά τη γνώμη του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ένοχος επονείδιστου, δόλιας ή ασυμβίβαστης διαγωγής προς

το επάγγελμα ή αν έχει ενεργήσει ή συμπεριφερθεί κατά τρόπο που αντιβαίνει ή συγκρούεται με τις πρόνοιες των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται-

(α) να διατάξει τη διαγραφή του ονόματος του δικηγόρου από το Μητρώο των Δικηγόρων·

(β) να αναστείλει την άδεια άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος του δικηγόρου για τόσο μόνο χρονικό διάστημα, όσον το Πειθαρχικό Συμβούλιο ήθελε θεωρήσει σκόπιμο

(γ) να διατάξει το δικηγόρο να καταβάλει, υπό μορφή προστίμου, οποιοδήποτε ποσό που δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες ευρώ:

Νοείται ότι οποιοδήποτε ποσό που καταβάλλεται δυνάμει της παραγράφου αυτής κατατίθεται στο Ταμείο του Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και για τους σκοπούς αυτού

(δ) να προειδοποιήσει ή να επιπλήξει το δικηγόρο·

(ε) να εκδώσει διαταγή ως προς την καταβολή των εξόδων της διαδικασίας ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, όπως ήθελε θεωρήσει σκόπιμο, είτε εναντίον του δικηγόρου που καταδικάσθηκε είτε, σε περίπτωση αθώωσής του, εναντίον του παραπονουμένου, τα οποία έξοδα υπολογίζονται υπό της Επιτροπής Εξωδικαστηριακής Αμοιβής του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και εγκρίνονται υπό του Πειθαρχικού Συμβουλίου, στην κλίμακα €10.000,00 έως €50.000,00 των αστικών αγωγών και εισπράττονται από αυτό ως χρηματική ποινή.» (Η υπογράμμιση είναι δική μας).

Περαιτέρω, το άρθρο 17 (2) (δ) προβλέπει τα πιο κάτω σε σχέση με την λήψη άδειας για προώθηση παραπόνου στο Πειθαρχικό Συμβούλιο εναντίον δικηγόρου και ειδικότερα:

« 17 (2) Έναρξη της διαδικασίας για επιβολή οποιασδήποτε από τις ποινές που προνοούνται στο εδάφιο (1) δύναται να γίνει:

(α) από το Πειθαρχικό Συμβούλιο αυτεπάγγελτα·

(β) από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας·

(γ) κατόπιν καταγγελίας προς το Πειθαρχικό Συμβούλιο από οποιοδήποτε δικαστήριο ή από το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ή από Επιτροπή Τοπικού Δικηγορικού Συλλόγου·

(δ) με αίτηση οποιουδήποτε προσώπου που έχει παράπονα από τη διαγωγή του δικηγόρου, κατόπιν άδειας του Πειθαρχικού Συμβουλίου.» (Η υπογράμμιση είναι δική μας).

Στην υπόθεση **Δημοκρατίας v Ηλιαδη** έχει επιβεβαιωθεί η διαχρονική βασική αρχή της νομολογίας ότι τα Δικαστήρια έχουν τη διακριτική ευχέρεια να αναστείλουν ή να απορρίψουν μια υπόθεση όταν αυτή αποτελεί κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας. Παραθέτουμε το σχετικό απόσπασμα:

«Αποτελεί αξίωμα του Δικαίου ότι υπέρτατο καθήκον του Δικαστηρίου είναι η προώθηση της Δικαιοσύνης και η παρεμπόδιση πρόκλησης αδικίας. Στο πλαίσιο του προαναφερθέντος καθήκοντος έχει αναγνωρισθεί, με πάγια νομολογία, ότι το Δικαστήριο έχει σύμφυτη εξουσία αναστολής ή απόρριψης υπόθεσης για κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας όταν αυτή απολήγει σε καταπίεση ή δυσμενή επηρεασμό του αντιδίκου. Υπό την προϋπόθεση όμως ότι, επειδή η υπό αναφορά εξουσία συνιστά κατ' εξαίρεση δικαιοδοσία, η άσκηση της πρέπει να γίνεται με περίσκεψη και φειδώ και μόνο στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι η συνέχιση της διαδικασίας θα προκαλέσει έκδηλη αδικία στο πρόσωπο που επικαλείται την κατάχρηση, το οποίο έχει και το βάρος απόδειξης της κατάχρησης βάσει του ισοζυγίου των πιθανοτήτων. Σχετική επί του θέματος είναι η απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Χαραλαμπίδης v. Κωμοδρόμου** (2002) 2 Α.Α.Δ. 522 όπου γίνεται ευρεία επισκόπηση της μέχρι τότε κυπριακής και αγγλικής νομολογίας και η οποία - μαζί με την απόφαση στην υπόθεση **Διευθυντής των Φυλακών v. Περέλλα** (1995) 1 Α.Α.Δ. 217 - θεωρείται σταθμός για το ζήτημα. Σε βαθμό που οι νομολογιακές αρχές που αποκρυσταλλώθηκαν στην εν λόγω απόφαση να επαναλαμβάνονται σε όλες τις μεταγενέστερες αποφάσεις. Όπως στις **Εμπεδοκλής κ.α. (Αρ.3)** (2009) 1 Α.Α.Δ. 529, **Μεταφορές Ν. Γερολέμου Λτδ v. Αδελφοί Πεκρής (Γενικές Επιχειρήσεις) Λτδ κ.α.** (2013) 2 Α.Α.Δ. 591, **Σπύρου v. Ξενή**, ECLI:CY:AD:2015:B742, Ποιν. Εφ. 223/2014 ημερ. 11.11.2015, **Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιομετόχου v. Χριστοφίδης**, ECLI:CY:AD:2016:B137, Ποιν. Εφ. 4/2014 ημερ. 3.3.2016, **Παναγιώτου Λτδ v. Plyntex Public Ltd κ.α.**, ECLI:CY:AD:2017:B291, Ποιν. Εφ. 11/2015 ημερ. 11.9.2017 και άλλες.»

Στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση με αρ. 1509/2009, **Σιακαλλή v. Υπουργείου Εσωτερικών κ.ά.**, ημερομηνίας 21 Ιουνίου 2012 (http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=/apofaseis/aad/meros_4/2012/4-201206-1509_2009.htm), διαβάζουμε τα ακόλουθα αναφορικά με τον παράγοντα «εύλογο χρόνο»:

«Το εύλογο του χρόνου της δικαστικής διαδικασίας τόσο στις ποινικές όσο και μη ποινικές υποθέσεις, εξαρτάται από τα ιδιαίτερα περιστατικά της υπόθεσης. Δεν υπάρχει δογματικά καθορισμένο διάστημα. Παράγοντες που πάντοτε λαμβάνονται υπόψη είναι η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά του αιτητή και η συμπεριφορά των αρμοδίων διοικητικών και δικαστικών αρχών. Κανένας ειδικός παράγοντας δεν είναι καθοριστικός. Η ορθή προσέγγιση είναι, η εξέταση πρώτα των παραγόντων ξεχωριστά και μετά να υπολογιστούν οι σωρευτικές τους επιπτώσεις. Μολονότι, ειδικές περιπτώσεις αργοπορίας που βαρύνουν την πολιτεία μπορεί να μη φαίνονται εύλογες, δυνατόν να κριθούν εύλογες, αν οι πιο πάνω παράγοντες προσμετρήσουν. Δεν εφαρμόζεται οποιαδήποτε συγκεκριμένη αρχή αναφορικά με το χρονικό τούτο διάστημα, τουλάχιστον ρητά, όταν υπολογίζεται το εύλογο του χρόνου. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απλά υπολογίζει

το ίδιο το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Όταν δε το κάνει αυτό, πρέπει να έχει υπόψη του ότι το Άρθρο 6 απαιτεί μόνο τέτοια ταχύτητα η οποία θα είναι συμβατή με τον ορθό τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης».

Στην υπό εξέταση περίπτωση, η υπέρμετρη καθυστέρηση προκάλεσε την εκκρεμότητα της πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον της αιτήτριας και τη συνεπακόλουθη αβεβαιότητα στη διάγνωση τυχόν ευθύνης ενός ανώτερου διευθυντικού στελέχους στη Δημόσια Υπηρεσία για ένα αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα το οποίο καταλογίζεται σε αναίτια καθυστέρηση, παραλείψεις και παρατυπίες από την πλευρά της διοίκησης.

Είμαι της άποψης ότι, υπό αυτές τις συνθήκες υπήρξε παραβίαση των συνταγματικών δικαιωμάτων της αιτήτριας και, επομένως, ευσταθεί και αυτός ο λόγος ακύρωσης.» (Η υπογραμμισή είναι δική μας).

Εάν παρήλθε υπέρμετρα μεγάλο χρονικό διάστημα από την έναρξη της διαδικασίας μέχρι και την απόφαση του πειθαρχικού οργάνου για επιβολή ποινής, αυτό δύναται να αποτελέσει λόγο για απαλλαγή από τις κατηγορίες τις οποίες ο πειθαρχικά διωκόμενος αντιμετωπίζει. Σχετική είναι η πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Αναθεωρητική Έφεση αρ. 47/14, 1. Συμβούλιο Εφέσεων Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης κ.ά. ν. Παναγή κ.ά., ημερομηνίας 25 Φεβρουαρίου 2021** (http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=/apofaseis/aad/meros_3/2021/3-202102-47-143.htm), όπου λέχθηκαν τα εξής:

«Το πειθαρχικά διωκόμενο άτομο έχει τα ίδια δικαιώματα που κατοχυρώνει το Σύνταγμα σε άτομα που διώκονται ποινικά (**Φιλίππου ν. Πειθαρχικό Συμβούλιο (2000) 1 ΑΑΔ 1839, Μ.Χ. Δικηγόρος (2003) 1 ΑΑΔ 442**). Πέραν τούτου, η πειθαρχική διαδικασία εξομοιούται εν πολλοίς με την ποινική δίκη και σε ό,τι αφορά στις επιπτώσεις της εκκρεμοδικίας της επί της ζωής των κατηγορουμένων.

Το Άρθρο 30.2 του Συντάγματος, ταυτόσημο με το άρθρο 6.1 της ΕΣΔΑ, διασφαλίζει το δικαίωμα ενός κατηγορούμενου για διάγνωση της ποινικής ευθύνης εντός ευλόγου χρόνου. Η παραβίαση του δικαιώματος μπορεί να οδηγήσει, ανάλογα πάντα με τα ιδιαίτερα περιστατικά της υπόθεσης και με βάση τα κριτήρια που νομολογιακά έχουν διαμορφωθεί (**Γενικός Εισαγγελέας ν. Καψού (2004) 2 ΑΑΔ 127**), ακόμα και σε ακυρότητα της δίκης, εάν ως εκ της καθυστέρησης προκύπτει επηρεασμός του δικαιώματος της δίκαιης δίκης (**Ευσταθίου ν. Αστυνομίας (1990) 2 ΑΑΔ 294, Γενικός Εισαγγελέας ν. Ευσταθίου (2009) 2 ΑΑΔ 376**).

Ο προφανής σκοπός του Άρθρου 30.2 είναι η προστασία του κατηγορούμενου από υπερβολικές καθυστερήσεις, εφόσον, μεταξύ άλλων, δεν είναι δυνατόν ένας κατηγορούμενος να τελεί σε μακροχρόνια κατάσταση αβεβαιότητας για τη διάγνωση της ποινικής του ευθύνης, όπως υποδείχθηκε στην **Καψού** (ανωτέρω). Στην υπόθεση **Α.Η. Δικηγόρος (2004) 1 ΑΑΔ 254**, με αναφορά σε νομολογία του ΕΔΔΑ τονίστηκε η σημασία της απονομής της

δικαιοσύνης χωρίς καθυστέρηση τέτοια που να θέτει σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία της.

Εν προκειμένω, στο τελικό αυτό στάδιο, δεν υπεισέρχονται βέβαια άλλοι αρνητικοί παράγοντες που συνήθως ακολουθούν την καθυστέρηση σε μια ποινική δίκη, όπως η απώλεια ή ο επηρεασμός της ποιότητας της μαρτυρίας, όμως παραμένει ως αντικειμενικό γεγονός η ιδιαίτερως μακρά καθυστέρηση και η συνεπακόλουθη ιδιαίτερως μακροχρόνια κατάσταση αβεβαιότητας ως στοιχείο που οδηγεί τελικά σε καταπιεστική (oppressive) μεταχείριση του κατηγορούμενου (**Καυκαρής ν. Δημοκρατίας (1990) 2 ΑΑΔ 203**) και ανατροπή της έννοιας της δίκαιης δίκης. Όπως υποδείχθηκε στην **Χαραλαμπίδη ν. Αστυνομίας (2004) 2 ΑΑΔ 330**:

«Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν περιορίζεται στην πολυπλοκότητα της υπόθεσης και στη συμπεριφορά του κατηγορουμένου. Έχει αναφερθεί και σε άλλους παράγοντες. Ένας τέτοιος παράγοντας είναι το τι διακυβεύεται για τον κατηγορούμενο. Ως εκ τούτου χρειάζεται ειδική επιμέλεια σε υποθέσεις που αφορούν την απασχόληση του κατηγορουμένου ...».

Με βάση τα πιο πάνω συνοψίζουμε τις αρχές της Νομολογίας επί του θέματος ως εξής:

1. Στις πειθαρχικές διαδικασίες θα πρέπει να τηρούνται οι βασικές αρχές της φυσικής δικαιοσύνης. Ανάμεσα σε αυτές είναι και η αρχή της ολοκλήρωσης της υπόθεσης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.
2. Εάν έχει παρέλθει υπέρμετρα μεγάλο διάστημα από την έναρξη της διαδικασίας μέχρι την απόφαση για επιβολή ποινής, αυτό μπορεί να αποτελέσει λόγο για απαλλαγή του πειθαρχικά διωκόμενου.
3. Υπέρμετρη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης μπορεί επίσης να αποτελέσει λόγο για μετριασμό της ποινής.
4. Σε κάθε περίπτωση, η καθυστέρηση για να είναι καθοριστικής σημασίας, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι έχει επηρεάσει δυσμενώς τα δικαιώματα του επηρεαζόμενου. Αυτό συμβαίνει είτε όταν επηρεάζεται π.χ. η μαρτυρία ή η υπεράσπιση του πειθαρχικά διωκόμενου, είτε όταν αιωρείται για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα πάνω από τον πειθαρχικά διωκόμενο η απειλή της καταδίκης (π.χ. υπέρμετρα μεγάλο χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση της υπόθεσης μέχρι την έκδοση απόφασης).
5. Εάν η καθυστέρηση οφείλεται στον επηρεαζόμενο, τότε αυτός δεν μπορεί να την επικαλεστεί.

Γ) ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΝΣΤΑΣΗΣ ΕΓΚΑΛΟΥΜΕΝΟΥ

Η εξέταση του αν μία πειθαρχική υπόθεση συνιστά κατάχρηση των διαδικασιών συναρτάται από τα περιστατικά της. Παράγοντες όπως η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά των μερών και η συμπεριφορά του πειθαρχικού οργάνου ή ερευνητικών οργάνων λαμβάνονται υπόψη. Επομένως θα πρέπει να εξετάζεται κατά πόσο συντρέχει ειδικός λόγος για την όποια καθυστέρηση. Υπόψη θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται και το διακύβευμα για τον επηρεαζόμενο.

Εξετάζοντας, σε συνάρτηση με τα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, την προδικαστική ένσταση του Εγκαλουμένου, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το παράπονο της παραπονούμενης υποβλήθηκε στο Πειθαρχικό Συμβούλιο με επιστολή ημερομηνίας 07/12/2018. Από έρευνα στο φάκελο της υπόθεσης διεφάνη ότι ουδέποτε στάληκε το παράπονο στον εγκαλούμενο δικηγόρο με σκοπό να τοποθετηθεί επ' αυτού παρά μόνο κατόπιν εξέτασης του φακέλου από το παρόν Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου στις 27/01/2023. Εκείνη την ημερομηνία αποφασίστηκε όπως ζητηθούν οι απόψεις του εγκαλουμένου και αφού ο τελευταίος παρέθεσε τις απόψεις του επί του παραπόνου στις 28/02/2023, δόθηκαν οδηγίες να ετοιμαστεί το παρόν κατηγορητήριο. Η υπόθεση ορίστηκε για απάντηση στις 14/07/2023, ημερομηνία κατά την οποία ο εγκαλούμενος υπέβαλε την πιο πάνω αναφερθείσα προδικαστική ένσταση.

Κρίνουμε σκόπιμο να αναφέρουμε στο σημείο αυτό, ότι κατά την 18/10/2022, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δικαίωσε τον Εγκαλούμενο στην υπόθεση με αριθμό []/2019 για γεγονότα τα οποία αφορούν και σχετίζονται άμεσα με την παρούσα διαδικασία και επιδίκασε σε αυτόν αποζημίωση ύψους €9.600,00.-. Σίγουρα το γεγονός αυτό από μόνο του δεν προδικάζει και την πορεία της παρούσας υπόθεσης. Από την άλλη όμως, δεν νοείται να μην ληφθεί υπόψη η καθυστέρηση στην προώθηση της υπόθεσης για περίοδο πέραν των 4 ετών αλλά και του γεγονότος ότι ουδέποτε ζητήθηκαν οι απόψεις του εγκαλουμένου παρά μόνο μετά από την μελέτη της υπόθεσης από το παρόν Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Τέλος, η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραπέμπει σε κακοδικία και προς τούτο επιδικάζεται και σχετική αποζημίωση.

Για περίοδο 4 και πλέον ετών, μία υπόθεση καθόλου πολύπλοκη και χωρίς τα μέρη να επιδείξουν συμπεριφορά με την οποία θα καθυστερούσαν την όλη διαδικασία, δεν προωθείται. Η προώθηση της υπόθεσης 4 και πλέον έτη μετά δεν μπορεί παρά να οδηγεί αβίαστα στο συμπέρασμα ότι έχουν επηρεαστεί δυσμενώς τα συμφέροντα του Εγκαλουμένου και προς τούτο σχετική είναι και η πολύ πρόσφατη απόφαση του ΕΔΑΔ με αριθμό 16783/2020 ημερομηνίας 23/05/2023, Ηροδότου κατά Κύπρου, όπου το Δικαστήριο αποφάσισε ότι καθυστέρηση 4,5 ετών σε διαδικασία ιδιωτικής ποινικής δίωξης αποτελεί παράβαση του άρθρου 13 (δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προστασίας) σε συνδυασμό με το άρθρο 6 (1) και παράβαση του άρθρου 6(1) (δικαίωμα σε δίκη εντός ευλόγου χρόνου) της ΕΣΔΑ επιδικάζοντας αποζημίωση για ηθική βλάβη ύψους €4.200,00.- στον προσφεύγοντα.

Ως εκ των ανωτέρω η προδικαστική ένσταση θα πρέπει να επιτύχει πόσο δε η καθυστέρηση 4,5 και πλέον ετών για προώθηση της υπόθεσης κρίνεται ένα χρονικό διάστημα το οποίο δεν μπορεί να δικαιολογηθεί στην βάση και του μαρτυρικού υλικού που λήφθηκε υπόψη για ετοιμασία του κατηγορητηρίου.

Δ) ΚΑΤΑΛΗΞΗ

Η υπόθεση απορρίπτεται και ο Εγκαλούμενος δικηγόρος απαλλάσσεται από τις κατηγορίες τις οποίες αντιμετωπίζει.

Το παράβολο καταπίπτει προς όφελος του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Η απόφαση είναι ομόφωνη.

ΞΕΝΙΟΣ Λ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

.....

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΖΟΠΠΟΣ

.....

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

.....